

Porvoon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontakertomus 2024

Lupa- ja valvontalautakunta 4.2.2025 § 12

Sisällys

1	Johdanto	4
1.1	Valvontakertomuksen tavoitteet.....	4
1.2	Valvontatoiminta vuonna 2024	4
1.3	Valvontaan kohdistuvat muutostarpeet vuonna 2025 .	5
2	Lupavelvolliset kohteet	9
2.1	Valtion lupaviranomaisen valvontakohteet.....	9
2.2	Kunnan lupaviranomaisen valvontakohteet (YSL).....	9
3	Yleinen ilmoitusmenettely	10
4	Rekisteröitävät toiminnot	11
4.1	Ympäristönsuojelulain mukaiset rekisteröinnit (116 §)	11
4.2	Jätelain mukaiset rekisteröinnit (JL 100 §).....	11
4.3	Merenkulun ympäristönsuojelulain mukaiset rekisteröinnit	12
5	Kertaluonteista toimintaa koskeva ilmoitusmenettely	12
5.1	Melua aiheuttavat tilapäiset toiminnot (118 §)	12
5.2	Koeluonteinen toiminta (119 §).....	12
5.3	Poikkeukselliset tilanteet muussa kuin luvanvaraisessa, ilmoituksenvaraisessa tai rekisteröitävässä toiminnassa (120 §)	13
6	Ympäristönsuojelulain mukaiset muut valvontakohteet .	13
6.1	Ympäristönsuojelumääräykset ja niistä poikkeaminen	13
6.2	Jätevesien käsittely	13
6.3	Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014) ja eläinsuojat.....	14
7	Jätelain mukainen valvonta	14
7.1	Jätteen ammattimainen keräys.....	15
7.2	Vaarallisia jätteitä tuottavat laitokset.....	15
7.3	Roskaantumisen ja laillisuusvalvonta	15
7.4	Jätteiden ja puhtaiden ylijäämämuiden hyödyntäminen maarakentamisessa	15
7.5	Rakennus- ja purkujäte.....	16

7.6	Elintarvikejätteen kirjanpitovelvollisuus.....	16
7.7	Elohopea-asetuksen mukainen valvonta	16
7.8	Jätelain mukaiset pakkokeinot.....	16
8	Maa-aineslain valvonta	17
9	Muut valvottavat kohteet ja toiminnot.....	18
9.1	Vesitaloushankkeet (VL 587/2011).....	18
9.2	Vesihuoltolain (681/2014) mukaiset hankkeet	18
9.3	Maalämpökaivot ja –putkistot	18
9.4	Kaavoitus, rakentaminen, purkaminen ja maankäyttö19	
9.5	Maaperän pilaantuminen	19
9.6	Maasto- ja vesiliikennelaki, ulkoilulaki ja luonnonsuojelulaki19	
10	Valvontatarkastukset	20
11	Muu valvonta	20
11.1	Kehotukset ja hallintopakko (YSL 175 § ja 184 §)	20
11.2	Tutkintapyynnöt (YSL 188 §)	21
12	Yhteistyö eri viranomaisten ja muiden tahojen kanssa ...	21
13	Tietojärjestelmät.....	22
14	Henkilöstöresurssit.....	22
14.1	Koulutus.....	23
14.2	Asiakaspalvelu.....	23
14.3	Viestintä ja sähköinen asiointi.....	23
14.4	Tiedotus.....	23
15	Valvonnan toteutumisen arviointi.....	24

1 Johdanto

1.1 Valvontakertomuksen tavoitteet

Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma vuosille 2021–2025 on hyväksytty rakennus- ja ympäristölautakunnassa 16.2.2021 § 10. Valvontasuunnitelman toteutumista arvioidaan seuraavan vuoden valvontaohjelman yhteydessä sekä vuosittain koottavassa yksityiskoh- taisemmassa valvontakertomuksessa, johon kootaan ympäristönsuojelun edellistä vuotta koskevat suoritteet kuten kaikki suoritettavat valvontatarkastukset, toiminnanharjoittajilta saa- tujen raporttien ja vuosiyhteenvetojen läpikäynnit, ympäristönsuojelun henkilöstön koulutus sekä tiedotus. Valvontakertomuksessa arvioidaan valvontasuunnitelman mukaisen valvon- nan toteutumista sekä kuvataan ympäristönsuojelun toimintaa edellisen vuoden aikana. Lisäksi arvioidaan mahdollisia syitä niissä tapauksissa, joissa valvontaa ei ole voitu toteut- ta suunnitelman mukaisesti.

1.2 Valvontatoiminta vuonna 2024

Ympäristönsuojelun valvontahenkilöstö toteutti valvontaa vuonna 2024 pääasiassa teke- mällä tarkastuksia, antamalla lausuntoja, käsittelemällä lupa- ja ilmoitusasioita sekä osal- listumalla oman alansa asiantuntijoina erilaisiin suunnittelukokouksiin. Valvontatapahtumat on koottu Taulukkoon 1. Valvontaa on toteutettu myös erilaisten valvontakirjeiden ja säh- köpostien muodossa, joita ei ole kirjattu Taulukkoon 1.

Valvontatapahtumista puuttuvat eläköitymisen vuoksi yhden ympäristönsuojelutarkastajan kaikki suoritteet vuodelta 2024 (1.1.2024 – 31.3.2024 välinen aikajakso).

Taulukko 1: Valvontatoimenpiteet vuonna 2024. Ei sisällä haittailmoituksia eikä yleistä valvontaan liittyvää viestintää. Viimeisessä sarakkeessa vuoden 2023 vastaavat tiedot

Valvontatoimenpide	Toimenpiteen luku- määrä (kpl) 2024	2023
Tarkastukset		
Säännöllinen valvonta YSL, luvat ja rekisteröinnit	21	31
Säännöllinen valvonta MAL	11	10
Säännöllinen valvonta JL	0	1
Muut tarkastukset	164	66
Vuosiraportit, velvoitetarkkailut	58	35
Pilaantunut maaperä: loppuraportit, kirjeet, kannanotot	32	57

Muistiot/kehotukset/selvityspyynnöt	273	49
Poikkeamispäätökset jätevesien puhdistus- tasosta	0	0
Poikkeamispäätökset ympäristönsuojelu- määräyksistä	13	29
Lausunnot	151	126
Kokoukset	763	650
Aumaus- ja lannanlevitysilmoitukset	4	1
Ympäristölupa-, yhteislupa- ja rekisteröintiasiat	33	2
Jätelain rekisteröintiasiat	0	0
Maa-aineslupa-asiat	11	1
Meluilmoitukset	25	25
Koulutukset	125	78
Vesihuoltolain mukaiset poikkeamispäätökset	3	0
Merenkulun ympäristönsuojelulaki	0	10

1.3 Valvontaan kohdistuvat muutostarpeet vuonna 2025

Vuoden 2024 aikana ympäristönsuojelun henkilöstö työskenteli sekä lähi- että etätöissä. Työtä jatketaan vuoden 2025 aikana edelleen ns. hybridimallilla ja osa työstä tehdään etätöinä Porvoon kaupungin hyväksymän ohjeistuksen mukaisesti.

Vuodelle 2025 ei ole tiedossa valvontaan kohdistuvia suuria muutoksia. Eläköitymisistä johtuvia muutoksia henkilöstössä ei ole tulossa.

Ympäristönsuojelu siirtyi helmikuussa 2024 yhdessä muiden kaupunkikehitykseen kuuluvien yksiköiden kanssa ns. Nimbus-taloon rakennettuihin monitoimiyötiloihin. Lainsäädännön säilytettäväksi määräämät ja valvonnan edellyttämät vanhat, ainoastaan paperimuodossa olevat asiakirjat jäivät muuton jälkeen väliavarastoon odottamaan läpikäyntiä ja mahdollista sähköiseen muotoon siirtämistä. Paperisten viranomaisasiakirjojen läpikäynti, niiden muuttaminen sähköiseen muotoon sekä diariointi ja uudelleen järjestäminen jatkuu vuonna 2025. Osa vanhoista viranomaisasiakirjoista käsitellään päätearkistoon toimitettavaksi.

Säännöllisen valvonnan piiriin kuuluvien laitosten valvonta perustuu laitoskohtaisesti tehtyyn riskinarviointiin. Kullekin valvontakohteelle on tehty riskinarviointi lupapäätöksen saatua lainvoiman tai toiminnan rekisteröinnin jälkeen. Riskinarvioinnin perusteella laitokset on

jaoteltu neljään valvontaluokkaan I-IV. Valvontaluokkia, kohteiden riskipisteitä laskemista sekä säännöllisen valvonnan tarkastustiheyttä on tarpeen arvioida, tarkentaa ja päivittää vuonna 2025, jotta kaikkien kohteiden valvonta toteutuu samoilla kriteereillä valvojasta riippumatta. Käytössä oleva riskinarviointi ja kohteiden riskinarviointi on vuodelta 2016.

Valvontasuunnitelma vuosille 2021–2025 on päivitetty helmikuussa 2021. Jätelain 100 §:ssä tarkoitetun jätteen ammattimaisen keräyksen valvontaa koskeva suunnitelma on sisällytetty valvontasuunnitelmaan ja -ohjelmaan. Jätelain valvontaa koskeva suunnitelma on arvioitava uudelleen vähintään joka kolmas vuosi ja se on saatettava tarpeen mukaan ajan tasalle. Tästä syystä säännöllistä valvontaa koskeva valvontasuunnitelma vuosille 2021–2025 oli tarpeen päivittää jo vuonna 2024. Työ siirtyy kuitenkin vuoteen 2025.

Valvontaohjelma laaditaan vuosittain ja se ohjaa ympäristönsuojelun valvontatyötä. Vuoden 2025 valvontaohjelma on viety tiedoksi lupa- ja valvontalautakunnalle joulukuussa 2024.

Säännöllisen valvonnan piiriin kuuluva ympäristönsuojelulain (527/2014) ja maa-aineslain (555/1981) mukainen valvonta on maksullista ja siitä peritään taksan mukainen maksu (Lupa- ja valvontalautakunta 19.11.2024 § 124). Käsittelymaksu peritään myös jätelain (646/2011), vesilain (587/2011), merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta annetun lain (669/2021), maastoliikennelain (1710/1995) ja vesiliikennelain (782/2019) mukaisen luvan, ilmoituksen tai muun asian käsittelystä. Valvontaviranomaisen taksa on tarkistettu suunnitellusti vuonna 2024 eikä siihen kohdistu muutostarvetta vuonna 2025.

Ympäristönsuojelun sähköinen asiointi toteutetaan vuonna 2025 edelleen sähköpostin tai lausunnonpyytäjien sähköisten järjestelmien kautta. Ympäristönsuojelulle tarkoitetun sähköisen asiointipalvelun tarjontaa ja toteutusvaihtoehtojen kehittymistä seurataan aktiivisesti. Pitkän aikavälin tavoitteena on sähköisen asioinnin edistäminen, mutta sen toteutuminen riippuu mm. palvelusta syntyvistä kustannuksista suhteessa saavutettuun hyötyyn nähden. Valtion lupa- ja valvontaviranomaisten sekä muiden toimijoiden sähköisten alustojen viranomaiskäyttöä varten henkilöstö on hakenut tarvittavat valtuutukset vuonna 2024. Osa henkilökunnasta on ottanut vahvan sähköisen allekirjoituksen (Assently) käyttöön vuoden 2024 aikana. Loput tekevät sen vuoden 2025 aikana.

YLVA-päästötietojärjestelmän tiedot Porvoon ympäristönsuojeluviranomaisen valvomien kohteiden osalta on tarkastettu ja päivitetty vuonna 2024. Järjestelmään on lisätty raportointilomakkeita. YLVA-järjestelmään on luotu vuonna 2024 toiminnanharjoittajille valvontaprofiilit ja mahdollisuus päästötietojen toimittamiseen sähköisesti. Yksi valvontakohte on siirtynyt vuonna 2024 raportoimaan jätteitä koskevat tiedot sähköisesti YLVA-järjestelmään. Muiden toiminnanharjoittajien kanssa sähköiseen raportointiin siirtymisestä neuvotellaan ja siihen kannustetaan säännöllisen valvonnan yhteydessä vuodesta 2025 alkaen. Kaikkia luvan- ja ilmoituksenvaraisten ja rekisteröityjen toimintojen toiminnanharjoittajia on informoitu 1.1.2025 voimaan astuvasta ympäristövahinkovastuulaista sekä sen mukanaan tuomista maksuista. YLVA-järjestelmän ylläpito jatkuu vuonna 2025.

Ympäristönsuojelun uudet internet-sivut on otettu käyttöön maaliskuussa 2022. Sivujen ylläpitoa ja kehitystyötä jatketaan vuonna 2025. Käytössä olevien lomakkeiden muokkaus

sähköiseen asiointiin soveltuviksi ei edennyt vuonna 2024. Asiaa edistettään resurssien puitteissa vuonna 2025.

Ympäristönsuojelu käyttää asiakirjojen hallintaan Dynasty 10-asianhallintajärjestelmää. Ympäristönsuojelun henkilöstö kirjaa kukin omalle vastuualueelleen kuuluvat asiakirjat järjestelmään. Tämä vähentää valvontaan ja asiantuntijatyöhön käytettävissä oleva työaika. Tilanne jatkuu samanlaisena vuonna 2025, sillä kaupungin kirjaamon resurssit eivät riitä ympäristönsuojelun kaikkien asiakirjojen kirjaamiseen.

Lupa- ja valvontalautakunnan sihteerin tehtävät ovat poistuneet vuonna 2023 ympäristönsuojelun vastuualueelta. Lupa- ja valvontalautakunnan esityslistan kokoamisesta ja pöytäkirjan laadinnasta vastavat kaksi muilla vastuualueilla työskentelevää henkilöä. Muutoksen jälkeen mm. käänntöiden tilaus, ruotsinkielisten kokousasioiden laadinta, pöytäkirjoitteiden ottaminen sekä otteiden lähettäminen on siirretty valmistelutyöstä vastaaville ympäristönsuojelun asiantuntijoille. Tämä on vähentänyt valvontaan ja asiantuntijatyöhön käytettävissä oleva työaika ja lisännyt valmistelijoiden työmäärää.

Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäväkenttään liittyvään lainsäädäntöön on tullut jonkin verran muutoksia vuonna 2024. Vuoden 2025 alusta toimintansa on aloittanut uusi valtion budjetin ulkopuolinen rahasto eli ympäristövahinkorahasto, joka perustuu lakiin ympäristövahinkorahastosta (1262/2022). Rahasto on korvannut aiemman öljysuojarahaston ja pakollisen ympäristövahinkovakuutuksen. Korvausten maksamiseen tarkoitettujen rahaston varat kerätään ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan harjoittajilta vuosittaisilla tai kertaluonteisilla ympäristövahinkomaksuilla (vero). Tiedot maksuvelvollisista toiminnoista, eli ympäristönsuojelulain perusteella luvan- ja ilmoituksenvaraisista sekä rekisteröidystä toiminnoista, ylläpidetään ympäristönsuojelun tietojärjestelmässä eli YLVA:ssa Maksunkantoviranomainen (Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus) tekee päätöksen ympäristövahinkomaksusta YLVAn tietojen perusteella. Tästä syystä YLVAn tietojen ajan tasalla pitämisestä on huolehdittava aiempaa tarkemmin myös kunnan viranomaisen luvittamien, rekisteröimien ja valvomien toimintojen osalta vuodesta 2025 alkaen.

Jätelaki (646/2011) vaatii tiettyjen jätteiden (vaaralliset jätteet, pysyviä orgaanisia yhdisteitä sisältävät jätteet (POP-jäte), saostus- ja umpisäiliölietteet, hiekan- ja rasvanerotuskaivojen lietteet, rakennus- ja purkujätteet sekä pilaantuneet maa-ainekset) siirroista Suomessa siirtoasiakirjan. Siirtoasiakirjan tiedot on ilmoitettava SIIRTO-rekisteriin. Siirtoasiakirjavelvoite koskee kaikkia yrityksiä ja organisaatioita, jotka tuottavat, kuljettavat tai vastaanottavat jätettä. Siirtoasiakirjaa on edellytetty 1.5.2012 lähtien. Aiemmin siirtoasiakirja oli paperinen, mutta 1.9.2022 alkaen siirtoasiakirjojen tiedot on pitänyt ilmoittaa SIIRTO-rekisteriin sähköisessä muodossa. Kohteiden säännöllisessä valvonnassa kiinnitetään vuodesta 2025 alkaen erityistä huomiota SIIRTO-rekisterin käyttöön valvontakohteissa.

Jätelain uudistuksen voimaantulo vuonna 2023 lisäsi toiminnanharjoittajan kirjanpito- ja tiedonantovelvoitetta mm. elintarvikejätteiden osalta ja laajensi samalla jätehuollon valvontaviranomaisen tehtäväkenttää. Uuden valvontatehtävän vaikutuksia työtehtäviin ei kyetty käytössä olevien resurssien puitteissa arvioimaan vuoden 2024 aikana. Elintarvikejätteen osalta valvontaa ei ole resurssien puutteen takia tehty vuonna 2024. Kartoitustyö aloitetaan vuonna 2025 resurssien puitteissa.

Erilliskeräyksen järjestämistä rakennus- ja purkujätteelle on vuonna 2024 valvottu pääasiassa rakennusvalvontaviranomaiselle annettavalla lausuntomenettelyllä purkuilmoitusten käsittelyn yhteydessä. Vuodesta 2025 alkaen lausunnot kohdennetaan ainoastaan suuriin hankkeisiin, joissa syntyy paljon rakennus- tai purkujätettä.

Vuonna 2025 tehdään muutoksia myös muuhun sisäiseen lausuntomenettelyyn ja mm. jätevesijärjestelmiä koskevia lausuntoja annetaan vuodesta 2025 eteenpäin ainoastaan vedenhankinnan kannalta tärkeille pohjavesialueille sekä ranta-alueille sijoittuvista hankkeista. Valvontatyön resurssit on kohdennettava vuonna 2024 aloitettuun suunnitelmalliseen haja-asutusalueiden jätevesien käsittelyn valvontaan. Suunnitelmallista valvontaa kohdistetaan niille kiinteistöille, jotka sijaitsevat vedenhankinnan kannalta tärkeillä pohjavesi- sekä ranta-alueilla. Näillä kiinteistöillä jätevesien käsittelyn tuli täyttää lainsäädännön vaatimukset viimeistään 31.10.2019 mennessä. Näillä ns. pilaantumiselle herkillä alueilla puutteellinen jätevesien käsittely voi aiheuttaa pohjaveden pilaantumista ja/tai heikentää pintavesien laatua. Vuonna 2024 aloitettu kiinteistökohtaisten talousjätevesien käsittelyn valvonta pitää sisällään selvitystyötä, jota tehdään mm. kirjallisten selvityspyyntöjen sekä kiinteistökohtaisten tarkastusten avulla. Saatujen tietojen perusteella kiinteistöjen omistajia tarvittaessa neuvotaan jätevesien käsittelyyn liittyvissä asioissa sekä kehoitetaan uusiin jätevesijärjestelmiä vastaamaan nykylainsäädännön vaatimuksia.

Myös muilla kuin pohjavesi- ja ranta-alueilla kiinteistön omistajilla on edelleen velvollisuus käsitellä jätevedet lainsäädännön ja ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti siten, ettei niistä aiheudu haittaa tai ympäristön pilaantumista. Lausuntomenettelyn muutos kuitenkin vapauttaa valvontaresursseja kohteisiin, joissa ympäristön pilaantumisesta aiheutuvat haitat ovat todennäköisempiä. Luokitelluilla pohjavesi- ja ranta-alueilla valvontaa tehdään suunnitelmallisena valvontana (vuonna 2024 aloitettu selvitys ja valvontatyö) sekä ennakkovalvontana, kun jätevesijärjestelmä rakennetaan/uusitaan ja järjestelmästä annetaan lausunto. Muilla alueilla haja-asutusalueiden jätevesien käsittelyä siirrytään valvomaan tarvittaessa jälkivalvonnan keinoin

Valvontaviranomaisen taksaan sisältyy myös jätelain mukainen suunnitelmallinen valvonta. Jätelain 124 § edellyttää, että toimivaltaisen valvontaviranomaisen on tarkastettava asianmukaisesti sellaiset laitokset ja yritykset, joiden toiminnassa harjoitetaan jätteen laitos- tai ammattimaista käsittelyä, syntyy vaarallista jätettä, harjoitetaan jätteen ammattimaista kuljettamista tai keräystä tai toteutetaan jätteen kansainvälisiä siirtoja. Jätelain 124 §:n mukaisen säännöllisen valvonnan toteuttamista on hankaloittanut se, että kohteista suurin osa ei ole rekisteröintivelvollisia eikä ympäristönsuojeluviranomaisella ole käytösään ilman erillistä kartoitustyötä näitä laitoksia tai yrityksiä ja niiden toimintaa koskevia tarkkoja tietoja. Tällaisia kohteita ovat esimerkiksi autokorjaamot, joissa syntyy jäteöljyä tai muita vaarallisia jätteitä. Valvontatyön tekeminen edellyttää viranomaiselta ensin kohteiden kartoittamista, ennen kuin suunnitelmallista valvontatyötä voi tehdä. Kartoitustyö on aloitettu loppuvuodesta 2024 ja se jatkuu vuonna 2025.

Jätelakia sovelletaan ja se koskee myös elohopeaa ja asetuksen (EY) N:o 1102/2008 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/852 (*elohopea-asetus*) 2 artiklan 5 kohdassa tarkoitettua elohopeajätettä ja 11 artiklassa tarkoitettua suurista lähteistä peräisin olevaa elohopeaa ja elohopeayhdisteitä joko sellaisenaan tai

seoksina. Asetuksen artikla 10 koskee hammasamalgaamia. Jätelain 24 §:n mukaan elohopea-asetuksen 10 artiklan 4 ja 6 kohdan, 11 ja 12 artiklan, 13 artiklan 1 ja 3 kohdan sekä 14 artiklan säännösten noudattamista valvovat ELY-keskukset ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Elohopea-asetuksen mukaista valvontaa ei ole ollut mahdollista toteuttaa vuoden 2024 aikana. Jätelain 24 §:n mukaisen suunnitelmallisen valvonnan kehittäminen aloitetaan vuonna 2025.

Porvoon kaupungin ympäristönsuojelumääräyksiä päivitys on aloitettu vuonna 2023. Työ on kesken ja jatkuu vuonna 2025. Määräyksiin ja niiden sisältöön tulee vaikuttamaan mm. vuoden 2025 alussa voimaan astuvan uuden rakentamislain sekä nojalla säädettävän rakennusjärjestyksen sisältö.

Henkilöstön ammattitaidon ylläpito ja uuden viranhaltijan koulutus jatkuvat edelleen vuoden 2025 aikana hyväksytyin koulutussuunnitelman mukaisesti. Mahdollisen uuden henkilöstön perehdyttämisessä käytetään Intro-järjestelmää. Työ edellyttää jatkuvaa lainsäädännön muuttumisen seuraamista ja uuden tiedon omaksumista.

2 Lupavelvolliset kohteet

2.1 Valtion lupaviranomaisen valvontakohteet

Porvoon kaupungin alueella on 28 toiminnassa olevaa lupavelvollista laitosta, joiden toimivaltainen lupaviranomainen on Etelä-Suomen aluehallintovirasto. Näiden osalta ensisijainen valvontavastuu on Uudenmaan ELY-keskuksella. Valvontaa toteutettiin antamalla lausuntoja valtion lupaviranomaisella vireillä olevista hankkeista sekä käymällä läpi lupavelvollisten laitosten tai toimintojen vuosi- ja tarkkailuraportit. Raporttien tarkastamisessa havaituista epäkohdista tai puutteista on oltu aktiivisesti yhteydessä sekä toiminnanharjoittajaan että tarvittaessa myös valtion valvontaviranomaiseen. Tämän lisäksi valvontakohteisiin on tehty yhteisiä valvontatarkastuksia. Vuosiraporttien pääasiallinen sisältö on viety tiedoksi lupa- ja valvontalautakunnalle.

2.2 Kunnan lupaviranomaisen valvontakohteet (YSL)

Luvanvaraisilla laitoksilla ja toimijoilla on oma nimetty vastuuvälvoja. Uusien lupalaitosten vastuuvälvojat valitaan luvan valmisteluvaiheessa. Tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista valvontatoimista on esitetty ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaohjelmassa, joka laaditaan vuosittain.

Ympäristölupalaitosten valvonta perustuu laitospohjaisesti tehtyyn riskinarviointiin. Kullekin valvontakohteelle on tehty riskinarviointi lupapäätöksen saatua lainvoiman. Riskinarvioinnin perusteella laitokset on jaoteltu neljään valvontaluokkaan I-IV.

Porvoon kaupungin ympäristölupaviranomaisen alueella on vuonna 2025 yhteensä 26 ympäristöluvanvaraista kunnan valvomaan laitosta. Näistä kaksi on lopettanut toimintansa, mutta ympäristölupien raukeamisesta ei ole tehty vielä päätöstä. Vuoden 2024 lopussa on ollut vireillä neljä yhteislupahakemusta. Hakemuksista tehdään päätökset vuoden 2025 aikana ja yhteisluvat otetaan mukaan valvontaan tämän jälkeen.

Lupavelvollisia laitoksia ja niiden toimintoja on valvottu tarkastuskäynnein sekä tarkastamalla laitosten vuosi- ja tarkkailuraportit. Raporttien tarkastamisen yhteydessä havaituista epäkohdista tai puutteista on oltu välittömästi yhteydessä toiminnanharjoittajaan ja puutteista on huomautettu. Valvontasuunnitelmaan sisältyvien merkittävimpien toimintojen ja laitosten vuosi-, tarkkailu- ja seurantaraportit on viety tiedoksi lautakunnalle erillisenä asiana. Raporttien tarkastamiset on veloitettu taksan mukaisesti.

Vuodelle 2024 ympäristölupalaitosten säännöllisen valvonnan tarkastus oli suunniteltu 15 kohteelle. Tarkastuksista toteutui 13 ja kaksi siirtyi vuodelle 2025. Kaikki vuosi- ja tarkkailuraportit on tarkastettu suunnitellusti. Ympäristölupa on myönnetty yhdelle ympäristölupalaitokselle ja kohde on liitetty säännölliseen valvontaan vuodesta 2025 alkaen. Vuodelle 2024 oli suunniteltu kolmen valvontakohteen ympäristölupapäätöksen raukeamispäätöksen tekeminen. Näistä toteutui yksi. Muut kaksi siirtyvät tehtäväalueesta riippumattomista syistä vuodelle 2025. Ympäristölupalaitoksien valvonta toteutui suunnitellusti.

3 Yleinen ilmoitusmenettely

Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta (2018/1166) on astunut voimaan 1. päivänä helmikuuta 2019. Lainsäädäntömuutos siirsi eräitä toimintoja ympäristölupamenettelyn piiristä yleiseen ilmoitusmenettelyyn. Yleisen ilmoitusmenettelyn piiriin siirtyneet toiminnot on lueteltu ympäristönsuojelulain liitteessä 4 ja niitä ovat mm. tietyn kokoluokan sahalaitokset, nestemäisen kemikaalin varastot, koneellinen kullankaivuu, eräät elintarvike- ja rehuteollisuuden toiminnot, eläinsuojat, yli 50 linja-auton varikot tai vastaavan kokoiset työkonevarikot, eräät ulkona sijaitsevat ampumaradat, joissa ei ole haulikkoammuntaan tarkoitettua rataa sekä kiinteät eläintarhat tai huvipuistot.

Lupapäätökset, jotka koskevat liitteen 4 mukaisia toimintoja, jäivät voimaan lain tullessa voimaan. Jos lupaa on tarpeen muuttaa toiminnan olennaisen muutoksen perusteella tai 89 §:ssä säädetystä syystä lain voimaantulon jälkeen, sovelletaan ympäristönsuojelulain 10 a luvussa säädettyä menettelyä niin, että asiassa annettava ilmoituspäätös korvaa ympäristöluvan.

Porvoossa on kaksi ympäristönsuojelulain 115 a § mukaisen yleisen ilmoitusmenettelyn piiriin kuuluvaa eläinsuojaa ja yksi yli 50 linja-auton tai kuorma-auton varikko. Ympäristön-

suojelulain voimaantulo- ja siirtymäsäännöksiens johdosta kaikki toimivat kuitenkin edelleen ympäristöluvalla.

4 Rekisteröitävät toiminnot

4.1 Ympäristönsuojelulain mukaiset rekisteröinnit (116 §)

Porvoon kaupungin ympäristölupaviranomaisen toimialueella on 28 ympäristönsuojelulain mukaisesti rekisteröityä toimintaa. Näistä pääosa eli 19 on polttonesteen jakeluasemia. Vuonna 2024 on tehty yhden asfalttiaseman rekisteröinti, yhden betonituotetehtaan ja yhden energiantuotantolaitoksen rekisteröinti. Yhden jakeluaseman osalta on aloitettu vuonna 2024 hallintomenettely aseman rekisteröimiseksi.

Ympäristönsuojelulain mukaisesti rekisteröitävien toimintojen säännöllisen valvonnan tarkastuksia oli suunniteltu 12 kohteelle. Kohteista tarkastettiin kuusi. Loput kuusi vuoden 2024 suunnitelluista tarkastuksista on siirretty vuodelle 2025. Tarkastuksien siirto johtui mm. henkilöstövaihdoksista ja tehtävien uudelleen jakamisesta.

4.2 Jätelain mukaiset rekisteröinnit (JL 100 §)

Jätelain (646/2011) 100 §:n mukaan jätteen ammattimaista keräystä harjoittavan on tehtävä ilmoitus jätehuoltorekisteriin merkitsemistä varten sen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jonka alueella keräystä harjoitetaan.

Porvoossa on käsitelty kaikkiaan 13 jätelain (646/2011) 100 §:n mukaista ammattimaista jätteen keräystoimintaa koskevaa rekisteröinti-ilmoitusta tai ilmoituksen muutosta. Vuoden 2024 lopussa eri toimijoita on ollut 10. Rekisteröinti-ilmoitukset ovat koskeneet satakuutta-toista erilaista jätteiden keräyspistettä Porvoon alueella. Vuonna 2024 ei tehty uusia jätelain mukaisia rekisteröintejä.

Rekisteröimistä edellyttävää jätteiden keräystä tekevät toiminnanharjoittajat ovat pääsääntöisesti tehneet rekisteröinti-ilmoitukset ja valvontakohteet ovat siten hyvin tiedossa. Rekisteröitävät kohteet on tarkastettu rekisteröinnin yhteydessä. Jätelain säännöllisen valvonnan muihin kohteisiin tehdään tarkastuksia pääasiassa riskinarvioinnin, toimenpidepyyntöjen ja kirjallisten vireillepanojen perusteella.

Jätelain mukaisesti rekisteröityjä säännöllisen valvonnan kohteita ei resurssipulan takia tarkastettu lainkaan vuoden 2024 aikana.

4.3 Merenkulun ympäristönsuojelulain mukaiset rekisteröinnit

Merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 9. luvun 5 § edellyttää, että sataman pitäjän on laadittava sataman jätehuoltosuunnitelma aluksista peräisin olevien jätteiden jätehuollon järjestämiseksi. Lain 12. luvun 5 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo erityisesti huvivenesatamien jätehuoltoa ja huviveneistä peräisin olevien jätteiden vastaanottoa.

YLVA-tietojärjestelmään on merkitty Porvoosta 10 satamaa. Lainsäädäntömuutosten voimaan astumisen jälkeen lain mukaisia valvontakohteita on kaikkiaan 19 kpl. Merenkulun ympäristönsuojelulain säännöllisen valvonnan osalta vuodelle 2024 ei ollut suunniteltu satamien jätehuoltosuunnitelmien tai niiden voimassaolon läpikäyntiä.

5 Kertaluonteista toimintaa koskeva ilmoitusmenettely

5.1 Melua aiheuttavat tilapäiset toiminnot (118 §)

Ympäristönsuojelu käsitteli 25 ympäristönsuojelulain (527/2014) 118 §:n mukaista ilmoitusta melua tai tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta vuonna 2025. Päätöksien valmistelu vaati usein lisätietojen pyytämistä hakijalta sekä ennakkotarkastuksia valvontakohteisiin. Tämä lisää yksittäisen päätöksen valmisteluun kuluva työaika.

5.2 Koeluonteinen toiminta (119 §)

Vuonna 2024 ei käsitelty ympäristönsuojelulain (527/2014) 119 §:n mukaisia koeluonteista toimintaa koskevia ilmoituksia.

5.3 Poikkeukselliset tilanteet muussa kuin luvanvaraisessa, ilmoituksenvaraisessa tai rekisteröitävässä toiminnassa (120 §)

Vuonna 2024 ympäristönsuojelulle ei jätetty ympäristönsuojelulain (527/2014) 120 §:n mukaisia ilmoituksia poikkeuksellisesta tilanteesta.

6 Ympäristönsuojelulain mukaiset muut valvontakohteet

6.1 Ympäristönsuojelumääräykset ja niistä poikkeaminen

Ympäristönsuojelumääräyksiä valvontaa on toteutettu pääsääntöisesti neuvomalla ja ohjeistamalla toimijoita ja kuntalaisia puhelimitse ja sähköpostitse.

Lupa- ja valvontalautakunta on delegoinut päätösvaltaansa 13.6.2023 § 61 ja siirtänyt päätökset ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamisista ympäristönsuojelun viranhaltijoille. Ympäristönsuojelupäällikkö on tehnyt 13 ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamista koskevaa päätöstä vuonna 2024. Poikkeamispäätökset koskivat pääosin käytöstä poistettujen öljysäiliöiden jättämistä maahan. Ympärivuotisessa asuinkäytössä olevien pientalojen omistajille on ollut tarjolla valtionavustusta öljylämmitysjärjestelmän poistamiseen ja korvaamiseen muilla lämmitysmuodoilla vuosina 2020- 24. Haku tullaan päättämään viimeistään kevään 2025 aikana ja on todennäköistä, että avustusta ja öljysäiliöiden maahan jättämistä koskevat kyselyt tulevat jatkossa vähenemään vuosista 2023 ja 2024.

6.2 Jätevesien käsittely

Ympäristönsuojelu antoi 41 lausuntoa koskien kiinteistön jätevesien johtamista ja käsittelyä joko rakennus- tai toimenpidelupaa vaativissa hankkeissa. Rakennusvalvonta pyytää lausunnot Lupapiste.fi-palvelun kautta. Myös mahdolliset hankekohtaiset lisätietopyynnöt lausunnon antamista varten hoidetaan Lupapiste.fi-palvelussa. Tarvittaessa kyseessä olevaan kohteeseen tehdään tarkastus ennen lausunnon antamista.

Vuonna 2020 on aloitettu järjestelmällinen, herkille alueille kohdistettu valvonta, jonka tavoitteena on selvittää kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien toimivuutta ja mahdollisia

saneeraustarpeita. Valvonta aloitettiin vuonna 2020 Sannaisten pohjavesialueesta. Herkkien alueiden suunnitelmallinen valvontaa on edennyt vuonna 2024 ja Kerkkoon ja Saksanniemen pohjavesialueille on tehty 79 tarkastusta sekä laadittu 179 muistiota, selvityspyyntöä tai kehotusta.

Ympäristönsuojelu ei tehnyt asukasvastineluvulta alle 100 jääviin jätevedenpuhdistamoihin ennalta suunniteltuja tarkastuksia.

6.3 Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014) ja eläinsuojat

Ympäristönsuojelu otti vastaan ja tarkasti neljä auma-ilmoitusta vuonna 2024. Ilmoitukset perustuvat valtioneuvoston asetukseen VNa (1250/2014) eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta.

Säännöllisen valvonnan piiriin kuuluviin eläinsuojoihin tehtiin yksi tarkastus vuonna 2024. Muu valvonta kohdistettiin esiin tulleiden haittailmoitusten läpikäyntiin ja kohteiden tarkastamiseen.

7 Jätelain mukainen valvonta

Kunnalle kuuluvista jätelain mukaisista jätehuollon viranomaistehtävistä huolehtii kunnan määräämä toimielin eli kunnan *jätehuoltoviranomainen*. Porvoossa tehtävästä vastaa Uudenmaan jätelautakunta. Uudenmaan jätelautakunta on kahdentoista kunnan (Askola, Hanko, Inkoo, Karkkila, Lohja, Loviisa, Pornainen, Porvoo, Raasepori, Sipoo, Siuntio ja Vihti) yhteislautakunta, jonka vastuulla on jätehuoltoon liittyvät viranomaistehtävät jäsenkuntien alueella. Lautakunta mm. laatii alueelleen jätehuoltomääräykset, antaa jätelakiin ja jätehuoltomääräyksiin perustuvia yleisiä määräyksiä ja hyväksyy kotitalouksien jätehuoltotaksan ja maksut.

Ympäristönsuojeluviranomainen eli rakennus- ja ympäristölautakunta on puolestaan jätelain tarkoittama *yleinen valvontaviranomainen*. Yleinen valvontaviranomainen valvoo jätelain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Yleinen valvontaviranomainen voi käyttää hallintopakkoa ja tehostaa antamaansa kieltoa tai määräystä esim. uhkasakolla, kunnan jätehuoltoviranomainen taas ei.

Jätehuoltoviranomainen saattoi vuonna 2024 lupa- ja valvontalautakunnan tietoon kolme jätehuoltomääräyksiä rikkomista koskevaa tapausta. Ympäristönsuojelu tulee

jätehuoltoviranomaisen pyynnöstä kehittamaan näitä kohteita saattamaan kiinteistön jätehuollon jätelainsäädännön ja sen sen perusteella annettujen asetusten ja määräyksien mukaiseksi.

7.1 Jätteen ammattimainen keräys

Jätelain (646/2011) 100 §:n mukaan jätteen ammattimaista keräystä harjoittavan on tehtävä ilmoitus jätehuoltorekisteriin merkitsemistä varten sen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jonka alueella keräystä harjoitetaan. Valvontaa toteutettiin kohdan 4.2. mukaisesti.

7.2 Vaarallisia jätteitä tuottavat laitokset

Jätelain 124 §:n mukaisia, määräajoin tarkastettavia vaarallisia jätteitä tuottavia laitoksia tai toimintoja Porvoon alueella ei tarkastettu vuonna 2024.

7.3 Roskaantuminen ja laillisuusvalvonta

Jätelain (646/2011) mukaista laillisuusvalvontaa on tehty pääasiassa asukkailta tulleiden ilmoitusten perusteella. Asukkaiden ilmoitukset ovat koskeneet mm. yleisten alueiden roskaamista ja ilman lupaa tapahtuneita maa-ainestäyttöjä. Ilmoitetut kohteet on tarkastettu viimeistään kahden viikon sisällä ilmoituksen tekemisestä. Mikäli roskaaja ei ole ollut tiedossa, on alueen omistajaa kehoitettu siivoamaan roskaantunut alue. Roskaamisesta on tarvittaessa ilmoitettu myös Itä-Uudenmaan poliisille.

Kaupunki-infra on siivonnut muutamia ympäristönsuojelun roskaantuneeksi ilmoittamia kaupungin alueita.

Ympäristönsuojelussa käsitellään myös jätekeskukselta tulevia ilmoituksia käännytetyistä ja kääntyneistä kuormista. Vuonna 2024 ei ole ollut käännytettyjä kuormia.

7.4 Jätteiden ja puhtaiden ylijäämämaiden hyödyntäminen maarakentamisessa

Ympäristönsuojelu on antanut vuonna 2024 yhden lausunnon, joka koski mineraalisen jätteen ei-ammattimaista hyödyntämistä maanrakennuskohteessa. Pilantumattomien ylijäämämaiden hyödyntämisestä on annettu yksi lausunto.

Ns. MARA-asetuksen piiriin kuuluvien jätteiden ammattimaista hyödyntämistä koskevat hankkeet on ohjattu Uudenmaan ELY-keskukselle käsiteltäviksi. Porvoon alueelle sijoitettuja MARA-olmoituksia on ollut kaksi vuonna 2024.

7.5 Rakennus- ja purkujäte

Jäteasetuksen (978/2021) 26 § edellyttää, että rakennus- ja purkujätteen haltijan on järjestettävä erilliskeräys tietyille jätelajeille. Erilliskerätty jäte on toimitettava käsittelyyn, jossa mahdollisimman suuri osa jätteestä voidaan valmistella uudelleenkäyttöön taikka muutoin kierrättää tai hyödyntää materiaalina mahdollisimman korkealaatuisesti.

Erilliskeräyksen järjestämistä rakennus- ja purkujätteelle on vuonna 2024 valvottu pääasiassa lausuntomenettelyllä purkuilmoituksien käsittelyn yhteydessä. Vuonna 2024 on annettu 11 rakennus- ja purkujätettä koskevaa lausuntoa.

7.6 Elintarvikejätteen kirjanpitovelvollisuus

Jätelain (646/2011) 118 a § edellyttää, että elintarvikelain (297/2021) 5 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun elintarvikealan toimijan on pidettävä kirjaa toiminnassaan syntyvän elintarvikejätteen määrästä ja käsittelystä. Jäteasetuksen (978/2021) 34 §:n mukaan jätelain 118 a §:ssä tarkoitetussa toiminnassa syntyvästä elintarvikejätteestä on pidettävä aikajärjestyksen mukaista kirjaa.

Voimassa olevaan valvontasuunnitelmaan ei ole sisällytetty elintarvikejätteen valvontaa. Valvonnan toteuttamista tarkastellaan valvontasuunnitelman päivittämisen yhteydessä. Lähtökohtaisesti elintarvikejätteen osalta valvontaa tehdään ainoastaan resurssien puitteissa ja yhteistyössä ympäristöterveysvalvonnan kanssa.

Valvontaa ei ole tehty vuonna 2024.

7.7 Elohopea-asetuksen mukainen valvonta

Jätelain (646/2011) 24 §:n mukaan alueelliset ELY-keskukset ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvovat elohopea-asetuksen 10 artiklan 4 ja 6 kohdan, 11 ja 12 artiklan, 13 artiklan 1 ja 3 kohdan sekä 14 artiklan säännösten noudattamista.

Voimassa olevaan valvontasuunnitelmaan ei ole sisällytetty elohopea-asetuksen mukaista kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle määrättyä valvontaa. Valvonnan toteuttamista tarkastellaan valvontasuunnitelman päivittämisen yhteydessä vuonna 2025. Lähtökohtaisesti amalgaamijätteen valvontaa tehdään ainoastaan resurssien puitteissa.

Valvontaa ei ole tehty vuonna 2024.

7.8 Jätelain mukaiset pakkokeinot

Jätelain mukaisia pakkokeinoja (uhkasakon asettaminen) ei käytetty vuoden 2024 aikana.

8 Maa-aineslain valvonta

Porvoon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen toimialueella on vuoden 2025 alussa yhteensä yhdeksän maa-aineslupakohdetta. Näistä kolmessa kohteessa maa-ainesten otto on päättynyt, mutta alueita ei ole vielä lopputarkastettu. Vuoden 2024 lopussa on ollut vireillä kolme maa-aines- ja ympäristölupahakemusta (yhteislupa) sekä yksi ympäristölupapäätöksen muutoshakemus.

Maa-aineslain valvonta koostui vuosiraporttien ja tarkkailutulosten tarkastamisesta, alku- ja lopputarkastuksista, määräaikaistarkastuksista sekä tietojen viemisestä NOTTO-järjestelmään. Maa-ainesten oton valvonnasta ei ole laadittu erillistä suunnitelmaa. Valvontatoiminta on kirjattu osaksi ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmaa vuosille 2021–2025 ja maa-aineksien ottoalueet tarkastetaan vuosittain. Kaikki luvanvaraiset kohteet on tarkastettu ja toimintaa koskevat tiedot on viety NOTTO-järjestelmään vuonna 2024. Luvanvaraiset maa-ainesten ottoalueet kuuluvat valvontaluokkaan I ja ne tarkastetaan vuosittain.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on myöntänyt 2.3.2019 Porvoon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvonnassa olevalle maa-ainesten ottoalueelle maa-aines- ja ympäristöluvan. Porvoon kaupunki valitti päätöksestä. Vaasan hallinto-oikeus on antanut valitusasiassa ratkaisun 3.2.2022 ja korkein hallinto-oikeus 21.6.2023 (1938/2023). Asia on palautettu Etelä-Suomen aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi. Etelä-Suomen aluehallintovirasto käsitteli asian uudelleen ja teki asiassa 10.5.2024 uuden päätöksen ESA-VI/25001/2023. Uusi päätös tuli lainvoimaiseksi 18.6.2024 ja kohde on siirtynyt valtion valvontaviranomaisen valvontaan.

Kotitarveottoalueiden määrä tai sijainti ei ole ympäristönsuojelun tiedossa. Tietojen kartoitus ei edennyt vuonna 2024. Vuoden 2025 aikana kotitarveottoalueiden kartoittamista tehdään resurssien puitteissa. Kartoituksen jälkeen kotitarveottoalueet jaetaan valvontaluokkiin. Tarkastustiheys tulee todennäköisesti olemaan harvempi kuin luvanvaraisilla ottoalueilla.

9 Muut valvottavat kohteet ja toiminnot

9.1 Vesitaloushankkeet (VL 587/2011)

Vesilain (587/2011) mukaisissa vesitaloushankkeissa kuten ruoppauksissa, täytöissä ja vedenalaisien johtojen ja putkien sijoittamista koskevissa lupa-asioissa toimivaltainen viranomainen on valtion lupaviranomainen. Vesilain mukaisia valvontaviranomaisia ovat sekä kunnan että valtion valvontaviranomaiset (ELY-keskus).

Ympäristönsuojelu toteutti vesilain mukaista valvontaa pääasiassa ohjeistamalla ja neuvomalla ruoppausta suunnittelevia tahoja. Ympäristönsuojelu antoi lisäksi lausuntoja sekä vastineita vesitaloushankkeista Etelä-Suomen aluehallintovirastolle sekä Vaasan hallinto-oikeudelle.

Ojitushankkeita ja -ongelmia on selvitetty virkamiestyönä.

Ympäristönsuojelu on lisäksi antanut lausuntoja rakennusvalvontaviranomaiselle pohjaveden suojeluun liittyvien rakenteiden ja toimintojen sijoittumisesta pohjavesialueelle tai sen välittömään läheisyyteen.

9.2 Vesihuoltolain (681/2014) mukaiset hankkeet

Porvoon ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluu vesihuoltolain muuttamisesta annetun lain (681/2014) 10 §:n kiinteistöjen liittymistä vesijohtoon ja viemäriin koskeva valvonta sekä lain 11 §:n ja 17 c §:n mukaisten vapautushakemuksien käsittely.

Vuonna 2024 on käsitelty kolme vesihuoltolain 11 §:n ja 17 c §:n mukaista vapautushakemusta.

9.3 Maalämpökaivot ja-putkistot

Ympäristönsuojelu tarkasti vuoden 2024 aikana 40 maalämpökaivon tai -kentän rakentamiseen liittyvät ympäristövaikutukset ja antoi niistä lausunnon rakennusvalvonnalle maankäyttö- ja rakennuslain mukaista toimenpidelupapäätöstä varten.

Lausunnot rakennusvalvonnalle annettiin Lupapiste.fi- palvelun kautta sähköisesti.

9.4 Kaavoitus, rakentaminen, purkaminen ja maankäyttö

Ympäristönsuojelu osallistui asemakaavojen valmistelutyöhön ja niihin liittyviin suunnittelu-kokouksiin. Uusille asemakaava-alueille on tehty tarkastuksia yhdessä kaavoittajien kanssa. Suunnittelukokouksissa on käyty läpi kaavatyöhön liittyviä ympäristökysymyksiä.

Kaavoituksen lisäksi ympäristönsuojelun edustajat ovat osallistuneet myös muihin maankäyttöön liittyviin kokouksiin, joissa on tarvittu erityistietoa mm. tärkeistä luontokohteista, maaperän mahdollisesta pilaantumisesta, melusta, ilmanlaadusta tai jätevesikysymyksistä.

Ympäristönsuojelu antoi vuonna 2024 rakennusvalvonnalle ja kaupunkisuunnittelulle mm. kaavaluonnoksista, poikkeamislupahakemuksista, rakennuslupa- ja toimenpidelupahakemuksista, lämpökaivojen rakentamisesta sekä purkulupahakemuksista kaikkiaan 75 virkamieslausuntoa.

9.5 Maaperän pilaantuminen

Pilaantuneen maaperän tutkimisesta ja kunnostamisesta määrääminen kuuluu valtion valvontaviranomaiselle eli Porvoon alueella Uudenmaan ELY-keskukselle. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toimii maaperän pilaantumista koskevissa asioissa paikallisena valvontaviranomaisena.

Ympäristönsuojelu toteutti maaperän suojelemiseen liittyvää valvontaa mm. tekemällä koh-teisiin valvontatarkastuksia, käymällä läpi tutkimus- ja kunnostusraportteja ja tiedottamalla valtion viranomaista epäillyistä havaituista pilaantumistapauksista. Ympäristönsuojelu huomioi maaperän mahdollisen pilaantumisen ottamalla kantaa mm. kaavahankkeisiin ja antamalla asiaa koskevia lausuntoja.

Muita kuin Kilpilahden alueen maaperän pilaantuneisuutta koskevia tutkimus-, seuranta- ja loppuraportteja sekä valtion valvontaviranomaisen kirjeitä, kannanottoja ja asiakirjoja oli 32 vuonna 2024.

9.6 Maasto- ja vesiliikennelaki, ulkoilulaki ja luonnonsuojelulaki

Luonnonsuojelulain valvomiseksi ja luonnonsuojelun edistämiseksi ympäristönsuojelu teki luonnonsuojelualueille useita tarkastuksia joko yksin tai yhdessä valtion valvontaviranomaisen tai muiden tahojen kanssa. Uusien suojelualueiden perustamista kaupungin metsäalueille edistettiin. Kaupungin omistamia luontopolkuja, pitkospuureittejä ja lintutorneja kunnostettiin sekä poistettiin vieraslajistoa ja uusittiin merkintöjä luonnonsuojelualueilla. Ruskikselle aloitettiin esteettömän katselulavan rakentaminen kaupunki-infran kanssa yhteistyöhankkeena. Luonnonsuojelualueiden luonnonhoitotoimia suunniteltiin yhdessä valtion viranomaisen kanssa.

Ulkoilulain (606/1973) mukaisia ilmoituksia käsiteltiin yksi kappale vuoden 2024 aikana. Yksi ilmoitus jätettiin vireille. Lisäksi vuoden 2024 aikana suoritettiin kaksi valvontatarkastusta ulkoilulain mukaiselle leirintäalueelle yhteistyössä rakennusvalvonnan kanssa.

10 Valvontatarkastukset

Ympäristönsuojelu on tehnyt 196 valvontatarkastusta vuonna 2024. Määrä on vuoden 2022 ja sitä aiempien vuosien tasolla. Toteutuneista valvontatarkastuksista noin 85 % on ollut ennalta suunnittelemtomia ja loput suunnitelmallisia, säännöllisen valvonnan tarkastuksia. Ennalta suunnittelemtomat valvontatarkastukset ovat tulleet vireille kuntalaisten valvontailmoitusten tai ympäristönsuojelun omien havaintojen pohjalta. Osa valvontatarkastuksista on tapahtunut yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa.

Ympäristönsuojelulain mukaisesti rekisteröitävien toimintojen säännöllisen valvonnan tarkastuksia oli suunniteltu 12 kohteelle. Kohteista tarkastettiin kuusi. Loput eli kuusi vuoden 2024 suunnitelluista tarkastuksista on siirretty vuodelle 2025.

Maa-aineslupavelvollisille toteutuivat kaikki suunnitellut tarkastukset.

Jätelain mukaisesti rekisteröityjä säännöllisen valvonnan kohteita ei resurssipulan takia tarkastettu lainkaan vuoden 2024 aikana.

Vuonna 2024 kuntalaisten tekemiä valvontailmoituksia tuli Kompassista CRM- palautejärjestelmän kautta sekä sähköpostitse ja puhelimitse. Sähköisesti saapuneet valvontailmoitukset on kirjattu yhteiseen sähköpostiin.

11 Muu valvonta

11.1 Kehotukset ja hallintopakko (YSL 175 § ja 184 §)

Muuta valvontaa on toteutettu muun muassa ohjekirjein sekä kirjallisin ja suullisin kehotuksin ja määräyksin. Havaituissa lain, asetusten tai ympäristönsuojelumääräyksen rikkomistapauksissa on pyritty saattamaan tilanne ennalleen tai lailliseksi. Valvontaan liittyviä sähköposteja ja valvontakirjeitä ei ole eritelty erikseen. Näillä on pyritty ennaltaehkäisemään haittojen syntymistä tai puututtu havaittuihin epäkohtiin. Jälkivalvontaan liittyvää selvitystyötä on tehty myös keskustelemalla asianosaisten kanssa

Lupa- ja valvontalautakunta ei käsitellyt yhtään ympäristönsuojelulain 184 §:n mukaista, uhkasakolla tehostettua määräystä.

11.2 Tutkintapyyntöt (YSL 188 §)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 188 § edellyttää, että valvontaviranomaisen tulee tehdä ilmoitus ympäristönsuojelulain 224 §:ssä (ympäristön turmeleminen) ja 225 §:ssä (ympäristönsuojelulain rikkominen) tarkoitetusta teosta tai laiminlyönnistä poliisille esitutkintaa varten.

Itä-Uudenmaan poliisilaitokselle ei ole tehty tutkintapyyntöjä jätelain tai ympäristölainsäädännön rikkomuksista vuonna 2024.

12 Yhteistyö eri viranomais- ten ja muiden tahojen kanssa

Ympäristönsuojelu on osallistunut neljä kertaa vuoden 2024 aikana järjestettyihin Kilpilahden alueen yhteistyöryhmän kokouksiin.

Itä-Uudenmaan poliisin alueellinen ympäristörikostorjunnan viranomaisyhteistyön ryhmä (YRTVYR) on pitänyt kaksi kokousta vuonna 2024. Itä-Uudenmaan poliisiin on lisäksi oltu yhteydessä puhelimitse ja sähköpostitse.

YLVA-tietojärjestelmän tiedot Porvoon ympäristönsuojeluviranomaisen valvomien kohteiden osalta on tarkastettu ja päivitetty vuonna 2024. Järjestelmään on lisätty raportointilomakkeita. Raportointilomakkeiden laatimista jatketaan vuonna 2025 ja mm. ilmapäästöjä aiheuttavat toiminnanharjoittajat veloitetaan osana säännöllistä valvontaa toimittamaan tiedot sähköisesti YLVA-tietojärjestelmään.

Itä-Uudenmaan ympäristönsuojeluviranhaltijoilla oli yksi tapaaminen vuonna 2024. Yhteistyö alueen ympäristönsuojeluviranhaltijoiden kanssa toteutui lisäksi mm. pitämällä yhteyttä puhelimitse ja sähköpostitse asioista, joilla oli laajempaa alueellista merkitystä. Yhteistyön tavoitteena on ollut varmistaa, että määräykset, taksat ja käytännöt olisivat koko Itä-Uudenmaan alueella mahdollisimman yhtenäiset.

Ympäristönsuojelu on osallistunut hyvän kaupunkiympäristön suunnitteluun ja toteuttamiseen yhdessä kaupungin muiden yksiköiden kanssa. Ympäristönsuojelun edustajat ovat osallistuneet asiantuntijoina erilaisiin em. tavoitteisiin liittyviin kokouksiin.

Ympäristönsuojelun edustaja on osallistunut kolme kertaa Uudenmaan alueellisen ilmanlaadun seurannan yhteistyöryhmän kokouksiin Itä-Uudenmaan kuntien edustajana vuonna 2024.

Ympäristönsuojelu tekee säännöllistä yhteistyötä kunnan jätehuoltoviranomaisen eli Uudenmaan jätelautakunnan kanssa jätehuollon valvontaan liittyvissä kysymyksissä.

Ympäristönsuojelun nimetyt viranhaltijat ovat osallistuneet Porvoon kaupungin edustajina Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistyksen hallituksen kokouksiin.

13 Tietojärjestelmät

Ympäristönsuojelulla on käytössään Sitowisen Louhi-tietojärjestelmä, jossa on erikseen rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun käyttöön suunnatut sovellukset. Järjestelmän ympäristöosio ei vastaa ympäristönsuojelun tarpeisiin ja sen käyttö on ollut vähäistä.

Saapuva ja lähtevä posti on kirjattu Innofactorin Dynasty 10 järjestelmään. Pääosa asiakirjoista on tallennettu myös Word- tai Adobe-dokumentteina Dynastian liiteosioon. Lisäksi asiakirjat tallennetaan yksikön yhteiselle Y-levyasemalle.

Energiakaivoja tai maalämpöputkistoja, jätevesijärjestelmiä ja muita maankäyttöä koskevat lausunnot on annettu rakennusvalvontaviranomaiselle sähköisesti Lupapiste.fi –palvelun kautta. Puutteelliset hakemusasiakirjat hidastavat edelleen lausuntojen antamista.

Kaikki internetsivujen kautta annetut palautteet ja haittailmoitukset kirjautuvat tällä hetkellä Kompassissa CRM-järjestelmään. Kompassista ilmoitukset ohjataan ympäristönsuojelulle toimeenpantaviksi tai tiedoksi.

Maa-ainoslain mukaiset valvontatiedot tallennetaan valtion valvontaviranomaisen ylläpitämään NOTTO-järjestelmään.

Ympäristönsuojelu ylläpitää valtion valvontaviranomaisen YLVA-valvontatietojärjestelmässä ajan tasalla kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontavastuulle kuuluvan ympäristöluvanvaraisen, ilmoituksenvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan tiedot.

14 Henkilöstöresurssit

Ympäristönsuojelun vakituksessa henkilöstössä tapahtui muutoksia vuonna 2024. Ympäristönsuojelussa työskenteli 8 vakituista työntekijää, joista lupa- ja valvontatyötä päätyönä tekee 6 henkilöä. Arviolta noin 80 % tarkastajien ja ympäristöntutkimuspäällikön työajasta ja 50 % esihenkilönä toimivan ympäristönsuojelupäällikön työajasta kuluu lupa- ja valvontatehtäviin. Lupa- ja valvontatyöhön oli käytettävissä vuonna 2024 noin 4,9 htv työpanos.

Valvontakohteita ja työtehtäväkokonaisuuksia järjestettiin uudelleen henkilöstön kesken vuoden 2024 aikana yhden tarkastajan siirryttyä eläkkeelle alkuvuodesta 2024. Jaolla var-

mistettiin uuden ympäristönsuojelutarkastajan työtehtävien monipuolisuus, tasattiin tarkastajien keskinäistä työkuormaa sekä jaettiin säännöllisen valvonnan valvontakohteita tasapuolisesti työntekijöiden kesken. Tehtäväalueella aloitti uusi ympäristönsuojelutarkastaja 2.4.2024. Uusi ympäristönsuojelutarkastaja keskittyy erityisesti jätevesien ja vesihuoltolain valvontaan sekä jätelain 100 §:n ja 124 §:n mukaisten kohteiden valvontatehtäviin yhdessä toisen ympäristönsuojelutarkastajan kanssa. Vuonna 2024 tehtäväalueella työskenteli vanhempainvapaasijaisena yksi määräaikainen ympäristönsuojelutarkastaja 1.1. – 13.9.2024 välisenä aikana.

14.1 Koulutus

Ympäristönsuojelun henkilöstö on osallistunut ammattitaitoa ylläpitäviin koulutuksiin hyväksytyn koulutussuunnitelman mukaisesti. Koulutukselle on ollut erityistä tarvetta lainsäädäntömuutoksien ja henkilöstön vaihtumisen takia. Henkilöstö on osallistunut 125 kestoaltaan ja sisällöltään erilaiseen koulutustapahtumaan vuonna 2024.

14.2 Asiakaspalvelu

Pääosa ympäristönsuojelun päivittäisestä asiakaspalvelusta toteutuu sähköpostitse ja puhelimitse. Fyysisten asiakaskäyntien määrä on lähes loppunut palvelupiste Kompassissa tapahtuneen ennakkoneuvonnan, Internet-sivujen käytön sekä sähköisen asiointin lisääntymisen myötä. Sähköisten yhteydenottojen määrä on lisääntynyt tasaisesti. Vuonna 2024 asiakaskontaktit tapahtuivat pääosin Teams-palaverien, puheluiden ja sähköpostin kautta.

Tehtäväalue muutti helmikuussa 2024 uusiin toimitiloihin Nimbus-taloon. Ulkopuoliset eivät pääse tiloihin ilman erillistä ajanvarausta

14.3 Viestintä ja sähköinen asiointi

Internet-sivujen ajantasaisuus tarkastettiin säännöllisesti vuonna 2024.

Ympäristönsuojelun sähköinen asiointi tapahtui yhteisen sähköpostin kautta.

14.4 Tiedotus

Ympäristönsuojelu ei ole laatinut erillistiedotteita vuonna 2024. Ympäristönsuojelu on antanut pyynnöstä omaa toimialaansa koskevia haastatteluja radioille ja sanomalehdille.

15 Valvonnan toteutumisen arviointi

Valvontakohteita ja työtehtäväkokonaisuuksia järjestettiin uudelleen henkilöstön kesken vuoden 2024 aikana yhden tarkastajan siirryttyä eläkkeelle alkuvuodesta 2024. Jaolla varmistettiin uuden ympäristönsuojelutarkastajan työtehtävien monipuolisuus, tasattiin tarkastajien keskinäistä työkuormaa sekä jaettiin säännöllisen valvonnan valvontakohteita tasapuolisesti työntekijöiden kesken. Tehtäväalueella aloitti uusi ympäristönsuojelutarkastaja 2.4.2024. Uusi ympäristönsuojelutarkastaja keskittyy erityisesti jätevesien ja vesihuoltolain valvontaan sekä jätelain 100 §:n ja 124 §:n mukaisten kohteiden valvontatehtäviin yhdessä toisen ympäristönsuojelutarkastajan kanssa. Vuonna 2024 tehtäväalueella työskenteli vanhempainvapaasijaisena yksi määräaikainen ympäristönsuojelutarkastaja 1.1. – 13.9.2024 välisenä aikana.

Tehtäväalue muutti helmikuussa 2024 uusiin toimitiloihin Nimbus-taloon. Paperimuodossa olevien asiakirjojen läpikäynti, skannaus, hävittäminen sekä varautuminen muuttoon vei tehtäväalueen työaika alkuvuodesta.

Vuodelle 2024 ympäristölupalaitosten säännöllisen valvonnan tarkastus oli suunniteltu 19 kohteelle. Tarkastuksista toteutui 17 ja kaksi siirtyi vuodelle 2025. Kaikki vuosi- ja tarkailu-raportit on tarkastettu suunnitellusti. Ympäristölupa on myönnetty yhdelle ympäristölupalai-tokselle ja kohde on liitetty säännölliseen valvontaan vuodesta 2025 alkaen. Vuodelle 2024 oli suunniteltu kolmen valvontakohteen ympäristölupapäätöksen raukeamispäätöksen tekeminen. Näistä toteutui yksi. Muut kaksi siirtyvät tehtäväalueesta riippumattomista syistä vuodelle 2025. Ympäristölupalaitoksien valvonta toteutui suunnitellusti.

Ympäristönsuojelulain mukaisesti rekisteröitävien toimintojen säännöllisen valvonnan tarkastuksia oli suunniteltu 12 kohteelle. Kohteista tarkastettiin viisi. Loput seitsemän vuoden 2024 suunnitelluista tarkastuksista on siirretty vuodelle 2025. Tarkastuksien siirto johtui mm. henkilöstövaihdoksista ja tehtävien uudelleen jakamisesta. Vuonna 2024 rekisteröitiin yksi määräaikainen asfalttiasema, yksi betonituoteasema ja yksi energiantuotantolaitos.

Maa-ainesten oton valvonnasta ei ole laadittu erillistä suunnitelmaa. Valvontatoiminta on kirjattu osaksi ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmaa vuosille 2021–2025 ja maa-ainek-sien ottoalueet tarkastetaan vuosittain. Kaikki luvanvaraiset kohteet on tarkastettu ja toimintaa koskevat tiedot on viety NOTTO-järjestelmään vuonna 2024.

Valvontaviranomaisen taksa on tarkistettu suunnitellusti vuonna 2024.

Porvoon kaupungin ympäristönsuojelumääräyksiä päivitys on aloitettu vuonna 2023. Työ on kesken ja jatkuu vuonna 2025. Määräyksiin tulee vaikuttamaan mm. uuden rakentamis-lain sisältö.

Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma on päivitetty rakennus- ja ympäristölautakunnassa 16.2.2021 § 10. Valvontasuunnitelma on voimassa valvontakaudet 2021–2025. Valvontasuunnitelmaan sisältyy myös jätelain mukainen suunnitelmallinen valvonta. Koska jätelain mukainen valvontasuunnitelma on arvioitava uudelleen vähintään joka kolmas vuosi, oli ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma tarkoitus arvioida vuonna 2024. Työ siirtyi alkuvuoteen 2025.

Jätelain säännöllisen valvonnan kohteista kaikki eivät ole rekisteröintivelvollisia eikä niistä ole tarkkoja tietoja. Tällaisia kohteita ovat esimerkiksi autokorjaamot, joissa syntyy pieniä määriä jäteöljyä tai muita vaarallisia jätteitä tai elintarvikealan toimijat, joiden on pidettävä kirjaa toiminnassaan syntyvän elintarvikejätteen määrästä ja käsittelystä. Jätelain 124 §:n mukaisten vaarallisia jätteitä tuottavien toimintojen osalta valvontaa on tehty haittailmoitusperusteisesti vuonna 2024. Elintarvikejätteen tai amalgaamijätteen osalta valvontaa ei ole resurssien puutteen takia tehty vuonna 2024. Erilliskeräyksen järjestämistä rakennus- ja purkujätteelle on vuonna 2024 valvottu pääasiassa lausuntomenettelyllä purkuilmoitusten käsittelyn yhteydessä. Lausuntoja on käsitelty kahdeksan vuoden 2024 aikana.

Rekisteröimistä edellyttävää jätteiden keräystä tekevät toiminnanharjoittajat ovat pääsääntöisesti tehneet rekisteröinti-ilmoitukset ja valvontakohteet ovat siten hyvin tiedossa. Jätelain mukaisesti rekisteröityjä säännöllisen valvonnan kohteita ei resurssipulan takia tarkastettu lainkaan vuoden 2024 aikana. Tarkastukset siirtyvät vuodelle 2025.

Vesilain mukaisia valvontaviranomaisia ovat ELY-keskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Valvonta perustui vuonna 2024 kirjallisiin vireillepanoihin, haittailmoituksiin ja omiin havaintoihin.

Merenkulun ympäristönsuojelulain säännöllisen valvonnan osalta vuodelle 2024 ei ollut suunniteltu satamien jätehuoltosuunnitelmien tai niiden voimassaolon läpikäyntiä.

Muuta valvontaa toteutettiin mm. osallistumalla yhteisille tarkastuksille valtion valvonta- ja lupaviranomaisten kanssa.

Vuonna 2024 toteutetun muuton valmistelu ja paperisten asiakirjojen läpikäynti, siirtäminen sähköiseen muotoon ja hävittäminen vei henkilöstön työaikaa erityisesti alkuvuodesta 2024. Kaikki vuodelle 2024 suunnitellut säännöllisen valvonnan valvontatarkastukset eivät toteutuneet. Valvontatyöltä vievät edelleen aikaa myös Dynasty 10 asianhallintajärjestelmän kirjaustehtävät sekä muutokset lautakunnan valmistelijoiden työtehtävissä.

YLVA-päästötietojärjestelmän tiedot Porvoon ympäristönsuojeluviranomaisen valvomien kohteiden osalta on tarkastettu ja päivitetty vuonna 2024. Järjestelmään on lisätty raportoin-tilomakkeita ja yksi valvontakohde on siirtynyt vuonna 2024 raportoimaan mm. kaikki jätteitä koskevat tiedot sähköisesti YLVA-järjestelmään.